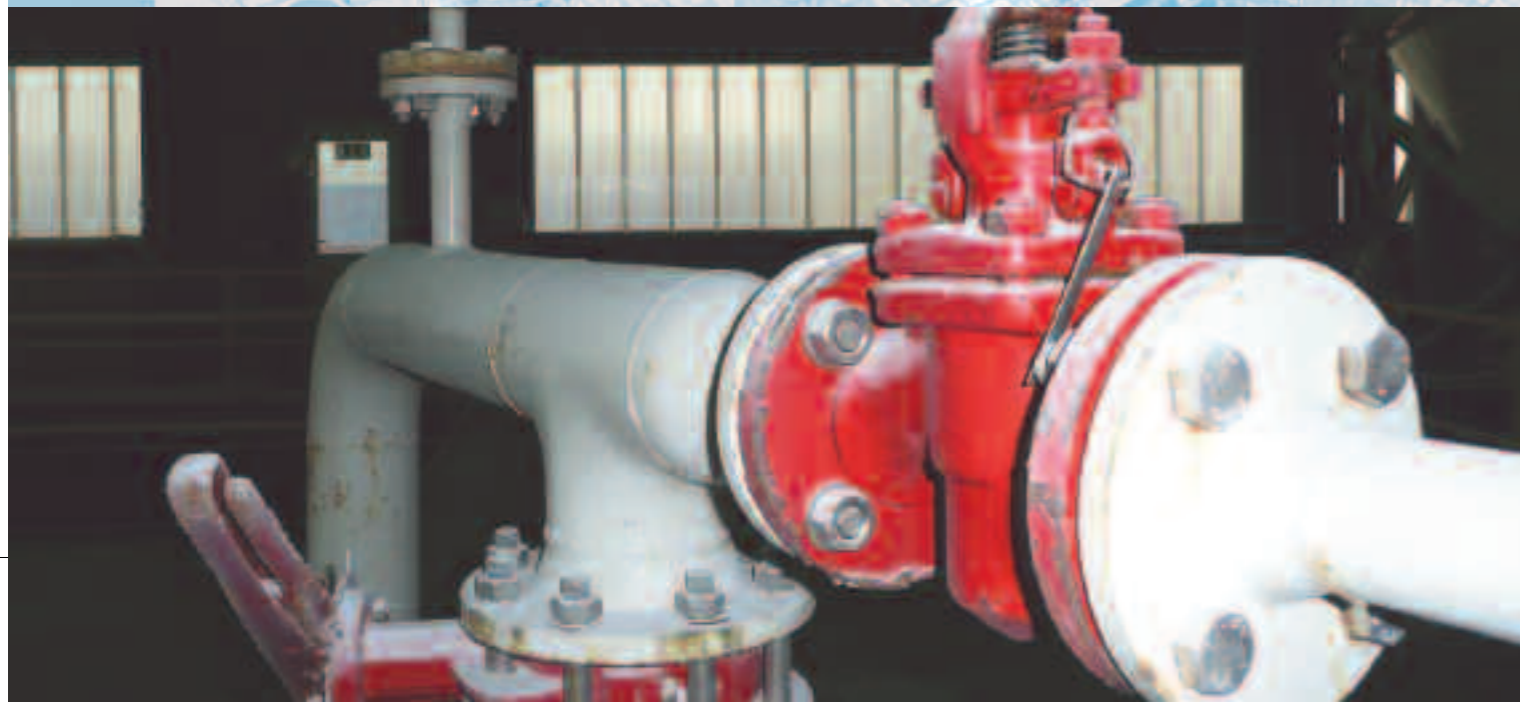

Wist u dat?

Frisia wint niet zomaar zout. Het gaat om zout van hoge kwaliteit waarnaar vanwege de grote vraag schaarste is. Met name de chemische industrie heeft behoefte aan dit hoogwaardige zout. Maar een heel klein beetje (een procent) van het geproduceerde zout wordt daarom gebruikt als stroozout tegen gladheid. Bijna alle zout gaat naar de voedings- en chemische industrie. Zout is belangrijk voor (de innerlijke) mens en dier. Daarnaast wordt zout toegepast in de chemische industrie. Zonder zout geen auto's zoals we die nu kennen bijvoorbeeld. Het zout wordt gebruikt als grondstof voor het maken van onder meer glas, kunststoffen, kleurstoffen, geneesmiddelen, cosmetische producten, reinigingsmiddelen, cd's en speelgoed zoals Lego en Playmobil.

Colofon

Dit informatiebulletin is een uitgave van Frisia Zout B.V.
Lange Lijnbaan 15
8861 NW Harlingen

Telefoon (0517) 49 24 39
Fax (0517) 49 24 82
www.frisiazout.nl

Oplage:
500 stuks

Aan dit bulletin kunnen geen rechten worden ontleend.

 esco
european salt company
Frisia Zout B.V.

Wie is Frisia Zout B.V.

Frisia Zout B.V. in Harlingen is een belangrijke Europese zoutproducent. In totaal zijn circa 220 personen betrokken bij de zoutproductie. Het bedrijf produceert jaarlijks een miljoen ton zout van hoge kwaliteit.

Frisia Zout B.V. maakt onderdeel uit van esco-european salt company dat in Nederland, Duitsland, Frankrijk, Spanje en Portugal op jaarbasis meer dan zes miljoen ton zout produceert. In totaal houden veertienhonderd medewerkers zich in deze landen met de zoutproductie bezig.

informatiebulletin

Frisia Zout B.V.

Nr. 1
Oktober 2007

 esco
european salt company
Frisia Zout B.V.

Duurzame toekomstplannen voor zoutwinning in Noord West Friesland

Frisia Zout B.V. wint zout uit de diepe ondergrond. Door deze economische activiteit is er een werkgelegenheid gecreëerd van circa 220 arbeidsplaatsen. Het hoogwaardige zuivere zout maakt het de chemische industrie mogelijk op een duurzame wijze grondstoffen te produceren. Onder andere voor het maken van producten als kunststoffen en glas. Deze positieve elementen staan naast veel discussie over de gevolgen van bodemdaling. Met de opgedane ervaring in het verleden en kennis vanuit projecten van Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân is het voor Frisia helder, dat een duurzame invulling van zoutwinning tot de mogelijkheden blijft behoren. Om dit optimaal in te vullen is ARCADIS benaderd om verkenningen uit te voeren voor deze duurzame plannen. Daarnaast is geleerd van het verleden en is geconcludeerd dat Frisia samen met betrokkenen in meer rust moeten komen tot plannen met wederzijdse voordelen.

Winnen onder de Waddenzee speerpunt provincie

Het provinciaal bestuur heeft in het coalitieakkoord aangeven, dat de stap gezet moet worden naar zoutwinning onder de Waddenzee indien dit duurzaam kan. Frisia wil hierin graag meebewegen, ook al betekent het dat de winning als gevolg van het noodzakelijk schuin boren technisch gecompliceerder zal worden.

Het verkennen van zout winnen onder de Waddenzee heeft hoge prioriteit bij het ontwikkelen van de toekomstplannen.

Winnen op het vasteland in toekomst nodig?

Met de provincie zijn we van mening dat de Waddenzee kansen biedt. We moeten hier echter rekening houden met lange proceduurtijden en de bijbehorende onzekerheid die met winning onder het Wad verbonden zijn. Frisia zal dus ook in het huidige wingebed (Barradeel en Barradeel II) aandacht moeten houden voor duurzame zoutwinning. Daarnaast zal een procedure worden opgestart om de ontwikkeling van nieuwe winmogelijkheden oostelijk van de huidige winning te kunnen doen. Dat gebeurt in een open planproces waar een MER studie (milieu effect rapportage) onderdeel van zal zijn. Na een toelichting onlangs aan onder andere LTO-Noord, de provincie en Wetterskip Fryslân is gebleken dat zij deze positie van Frisia begrijpen.

De positie van de provincie is ingegeven door de mening dat zoutwinning op land niet duurzaam in te vullen is. Frisia ziet het als haar opdracht een duurzame invulling wel mogelijk te maken.

In hoeverre zoutwinning op het vaste land nodig is, is afhankelijk van het perspectief van winning onder de Waddenzee.

Indien winning onder de Waddenzee uitvoerbaar is, dan kan wat Frisia betreft winning op het vasteland tot een minimum worden beperkt.

Duurzaamheid concreet

In verschillende onderzoeken door of in opdracht van Provincie en Wetterskip, maar ook in bestuurlijke trajecten, is een nadere invulling van duurzame zoutwinning uitgekristalliseerd. Frisia juicht dit toe en wil hierin aanvullende stappen zetten.

Inhoudelijk

- Geen afname landbouwkundige productie bij behoud van de betreffende functie.
- Droogleggingnormen passend bij de functies.
- Geen toename van de netto verzilting.
- Voor het oppervlaktewater een robuust en veerkrachtig watersysteem behouden c.q. realiseren.
- Geen significante nadelige ecologische effecten.

Bestuurlijk

- In het coalitieakkoord van de provincie wordt nadrukkelijk aangestuurd op een verkenning voor zout winnen onder de Waddenzee. Hierdoor kunnen de effecten op het vasteland worden beperkt. Deze verkenning is opgepakt.
- Op zowel vasteland als Waddenzee liggen vele opgaven, die gecombineerd met het winnen van zout invulling kunnen krijgen.

Overigens

- Frisia reserveert een bedrag per ton zout voor herstel of voor meerwaarde van het gebied (dit bedrag is voor Barradeel II nu € 0,75 per ton voor on-shore).
- Frisia is bereid om nieuwe locaties te zoeken waar duurzame inpassing maximaal is.
- Frisia is bereid om circa vijftig procent van de 48 miljoen ton concessiecapaciteit van Barradeel II in te leveren voor duurzame en rendabele winlocaties.

Frisia staat garant

Indien na preventieve maatregelen toch schade ontstaat aan bijvoorbeeld opstallen, dan is het uitgangspunt volledige schade-loosstelling van geleden schade. Frisia staat garant voor deze schade. De aansprakelijkheid blijft ook na afloop van de productie. De monitoring duurt tot dertig jaar na winning. Het ministerie van Economische Zaken is toezichthouder.

Voor het gebied waar zout wordt gewonnen zijn twee schade-fondsen van kracht.

- Stichting schadefonds van Frisia Zout B.V.
- Wettelijk Waarborgfonds volgens de Mijnbouwwet

Het schadefonds van Frisia is gevuld ten behoeve van de zoutwinning. Frisia stelt dat het fonds bij een tekort wordt aangevuld. De verplichting hiertoe vloeit voort uit de concessie. Als de verplichtingen niet worden nagekomen kan de concessie worden ingetrokken. Mocht het schadefonds zijn verplichtingen niet na kunnen komen, dan gaan eventuele verplichtingen over naar het landelijke Waarborgfonds.

Daarnaast is er een overeenkomst tussen Wetterskip Fryslân en Frisia voor aanpassingen aan het watersysteem ter voorkoming van schade.

Uit de media

‘Een onderzoek door de provincie naar zoutwinning onder de Waddenzee krijgt de zegen van CDA, PvdA en VVD in de Tweede Kamer. Al voelt PvdA'er Lutz Jacobi uit Jirnsum alleen voor een studie naar winning onder de vaargeulen en niet onder andere delen van het natuurgebied.’

Bron: Leeuwarder Courant 18 juli 2007.

‘Zoutfabriek Frisia uit Harlingen wil zout winnen onder de Waddenzee. Volgens directeur Durk van Tuinen wordt dit het nieuwe speerpunt van zijn onderneming. Hij onderzoekt momenteel alle mogelijkheden. De provincie reserveert geld voor de studie, zegt PvdA-gedeputeerde Anita Andriessen.’

Bron: Leeuwarder Courant 17 juli 2007.

‘Provincie Fryslân wil dat op korte termijn wordt gestopt met de zoutwinning in Noordwest Friesland. Zout moet voortaan uit het Wad worden gewonnen.’

Bron: Nieuwe Oogst 14 april 2007

Interview met Durk van Tuinen

directeur van Frisia Zout B.V.

Durk van Tuinen wil open dialoog met alle betrokkenen

Durk van Tuinen is directeur van Frisia Zout B.V. Hij wil de productie van zout de komende jaren veilig stellen. Nieuw is winning onder de Waddenzee.

Hoe denkt u het winnen onder het Wad succesvol te maken?

Onder de Waddenzee zit een grote hoeveelheid zout van goede kwaliteit. Uit een gerichte verkenning door ARCADIS blijkt, dat winning technisch haalbaar is en blijkt ook dat bodemdaling als gevolg van winning grotendeels teniet wordt gedaan door natuurlijke aanvulling van zand. Om hierover en over ecologische effecten meer zekerheid te krijgen, willen we nader onderzoek doen. Samen met onder andere de wetenschap en natuurorganisaties willen we komen tot definitieve inzichten. De eerste reacties van de landelijke politiek zijn positief. Ik ben hier heel blij mee. Zonder deze belangrijke support is de Waddenzee-mogelijkheid zeer moeilijk haalbaar.

Wat betekent winning onder het Wad voor de winning op land?

Op dit moment hebben we concessie in Barradeel II voor het winnen van 48 miljoen ton zout. We kunnen hier nog vele jaren heel veel zout winnen. Maar wat mij betreft gaan we hier niet tot het uiterste. Stel dat we hier minder zout winnen dan in de concessie wordt gesteld, dan zal ook de bodemdaling minder zijn. Ik hoop dat we deze reductie op kunnen vangen met winning onder de Waddenzee. Wellicht is een rendabel Frisia ook mogelijk door zoutwinning onder de Waddenzee. Maar zo ver is het nog niet natuurlijk. Vandaar dat ik ook een verkenning wil naar winning op mogelijke nieuwe locaties in Noord Friesland.

Wie zit er te wachten op aanvullende winningen op de vaste wal?

Voor de gebieden Barradeel en Barradeel II zal de provincie het initiatief nemen tot een gebiedsontwikkeling in samenwerking met betrokken partijen. Uit deze gebiedsontwikkeling moet blijken of er binnen Barradeel en Barradeel II aanvullende winningen op duurzame wijze mogelijk zijn. Daarnaast is uit eerste verkenningen naar voren gekomen, dat er duurzame mogelijkheden zijn ten oosten van de huidige wingebieden.

In welke mate we hier in de toekomst gebruik van zullen moeten maken is mede afhankelijk van het verloop van de procedure Waddenzee. Maar we kunnen niet enkel en alleen onze kaarten zetten op de Waddenzee. Er zijn hier nog te veel onzekerheden. Ook op land gaan we voor duurzaamheid.

Duurzaam, maar de bodem daalt toch?

Dat is een feit. Maar toch hoeft de verzilting niet toe te nemen en kunnen de omstandigheden voor verschillende functies verbeteren. Dit kunnen we verankeren in een inrichtingsplan. Locaties en omvang van nieuwe winningen liggen wat ons betreft echt niet vast. Samen met betrokkenen willen we komen tot de best passende locaties. En hoe duurzaam we willen werken hebben we de afgelopen periode onder andere met handvatten van Wetterskip Fryslân en de provincie opgeschreven.

Wat is de agenda van Frisia?

De winning onder de Waddenzee heeft hoge prioriteit. We willen de streek informeren: de mensen, gemeenten, de landbouworganisaties, natuurorganisaties, kortom met iedereen die hier woont of werkt of op een andere manier belang heeft bij de leefbaarheid van de streek. Ik wil volstrekte opening van zaken geven. Ik wil zo veel mogelijk vragen beantwoorden en ik wil ook luisteren naar wat de mensen er van vinden. Maar laat het me alsjeblieft eerst uitleggen. Daarnaast zullen we concessies - in de Mijnbouwwet wordt tegenwoordig gesproken van winningvergunning - aanvragen voor de Waddenzee en nieuwe locaties op de vaste wal.

Wat zijn concreet de volgende stappen van Frisia?

We gaan binnenkort de aanvraag voor de winningvergunningen indienen. Een dergelijke aanvraag houdt alleen maar in, dat een bedrijf aangeeft dat men voornemens is, om in een bepaald gebied een delfstof te gaan winnen. Dit is te vergelijken met een gebiedsreservering. Daarna zal er een winningplan moeten worden opgesteld, waarbij veel zorg zal worden besteed aan communicatie met de omgeving. Pas nadat er een door de minister van EZ goedgekeurd winningplan is, kan men overgaan tot winning.

Blauwe energie uit Harlingen

Wereldwijd is sprake van een groeiend (zoet) watertekort. Het gerenommeerde onderzoeksinstituut Wetsus wil dit probleem het hoofd bieden samen met bedrijfsleven en vooraanstaande kennisinstellingen. Wetsus en Frisia Zout B.V. hebben hierom Wetsalt opgericht.

Wetsalt biedt onderzoekers en bedrijven de mogelijkheid om nieuwe technologieën en technieken op het gebied van ontzouting van water bij Frisia in Harlingen te ontwikkelen, te testen en te demonstreren. Ook initiatieven op gebied van energie uit het mengen van zout en zoet water (blue energy) kunnen bij Frisia worden ontwikkelend en beproefd. Wetsalt wordt mee gedragen door onder andere het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Samenwerkingsverband Noord-Nederland, EZ/Kompas en de Provincie Fryslân.

